

ใบความรู้ที่ ๓ เรื่อง การวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง พินิจภาษา พิจารณาสาร
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง การวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

การอ่านวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน เป็นการอ่านที่ต้องใช้ทักษะการอ่านจับใจความเข้ามาช่วยเพื่อหาสาระสำคัญของเรื่อง จึงจะสามารถวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นจากเรื่องได้ถูกต้อง เหมาะสม และนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตจริงได้

การวิเคราะห์เรื่องที่อ่าน

คือ การแยกแยะเรื่องราวที่อ่าน ฟัง และดู เพื่อทำความเข้าใจและเห็นความสัมพันธ์ระหว่างส่วนต่าง ๆ ซึ่งการอ่านเพื่อวิเคราะห์หาเหตุและผลต้องใช้กระบวนการอ่านเพื่อความเข้าใจรวมทั้งสรุปความจากเรื่องที่อ่าน เพื่อช่วยในการวิเคราะห์

การแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน

เป็นการพิจารณาสารที่อ่านด้วยเหตุผลแล้วแสดงความคิดเห็นประกอบซึ่งความคิดเห็นนั้นอาจเป็นไปในทางชื่นชม เห็นคล้อยตาม โต้แย้ง คัดค้าน หรืออาจตั้งเป็นข้อสังเกตข้อเสนอแนะต่าง ๆ

หลักการอ่านเพื่อแสดงความคิดเห็น มีดังนี้

๑. กำหนดจุดมุ่งหมายในการอ่าน การรู้จุดมุ่งหมายในการอ่านจะช่วยให้เลือกวิธีการอ่านได้เหมาะสมกับประเภทของการอ่าน

๒. เลือกใช้วิธีการอ่านที่เหมาะสม การอ่านมีหลายระดับและมีวิธีการต่าง ๆ ตามจุดมุ่งหมายและประเภทของสื่อที่อ่าน โดยมีวิธีการอ่านต่อไปนี้

๒.๑ การอ่านจับประเด็น คือ การอ่านเรื่องหรือข้อเขียนต่าง ๆ โดยทำความเข้าใจสาระสำคัญในขณะที่อ่าน มีเทคนิคในการอ่าน คือ ต้องสังเกตคำสำคัญ ประโยคที่มีความสำคัญ และสรุปใจความสำคัญเพื่อไว้ทบทวนต่อไป

๒.๒ การอ่านสรุปความ คือ การอ่านที่สามารถตีความหมายของสิ่งที่อ่านได้อย่างถูกต้องชัดเจน เข้าใจเรื่องได้ดี สามารถแยกส่วนที่สำคัญและไม่สำคัญได้ การสรุปความ มี ๒ ลักษณะ คือ สรุปความในแต่ละตอนหรือแต่ละย่อหน้า และสรุปจากทั้งเรื่อง

๓. มีความรู้เรื่องที่จะแสดงความคิดเห็น ผู้อ่านต้องมีความรู้ในเรื่องที่จะแสดงความคิดเห็น เพราะถ้าผู้อ่านไม่มีความรู้ในเรื่องที่จะแสดงความคิดเห็นอย่างถ่องแท้ ก็จะไม่สามารถเสนอความคิดเห็นของตนเองได้อย่างชัดเจนและมีเหตุผล กลายเป็นความคิดเห็นที่เลื่อนลอยไม่มีหลักฐานข้อเท็จจริง และไม่มีเหตุผลสมเหตุสมผลที่ดีประกอบอยู่ สารที่แสดงความคิดเห็นนั้นจะไม่น่าเชื่อถือ

๔. การใช้ภาษาในการแสดงความคิดเห็น ต้องระวังการใช้ถ้อยคำและสำนวน และหลักการแสดงความคิดเห็น เพื่อให้ผู้อื่นเข้าใจสารที่แสดงความคิดเห็นในทางพึงประสงค์

๕. การแสดงความคิดเห็นเป็นเรื่องเฉพาะตัวของผู้อ่าน ผู้อ่านต้องเข้าใจว่าการแสดงความคิดเห็นนั้นเป็นการเสนอสารที่ผู้อ่านคิด ผู้อ่านคนอื่นมีสิทธิ์ที่จะไม่เห็นด้วยกับความคิดของเราได้เสมอ จึงควรเปิดโอกาสรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นด้วย

๖. การรู้จักประเภทของสารที่อ่าน ในการแสดงความคิดเห็นผู้อ่านต้องรู้จักประเภทของสารต่าง ๆ ที่อ่านว่าเป็นสารประเภทใด ซึ่งสารแต่ละประเภทก็จะมีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างออกไป

๗. การแสดงความคิดเห็น ประกอบไปด้วย

๗.๑ ที่มา ส่วนที่เป็นเรื่องราวต่าง ๆ หรือต้นเรื่องที่ผู้อ่านต้องการแสดงความคิดเห็น ที่มาของการแสดงความคิดเห็นจะช่วยให้เห็นถึงความจำเป็นที่จะต้องแสดงความคิดเห็น โดยส่วนนี้จะช่วยให้ผู้รับสารเข้าใจเรื่องราวและพร้อมรับฟังความเห็นนั้น

๗.๒ ข้อสนับสนุน ข้อเท็จจริง หลักการ หรือข้อมูลที่เป็นความคิดเห็นของผู้อื่นนำมาประกอบเพื่อสนับสนุนให้ความคิดเห็นของตนเองมีน้ำหนักและมีความน่าเชื่อถือมากขึ้น

๗.๓ ข้อสรุป สิ่งที่ต้องการสื่อให้ผู้ฟังหรือผู้อ่านยอมรับนำไปปฏิบัติ อาจเป็นข้อเสนอแนะข้อสันนิษฐาน หรือการประเมินค่าที่ผู้แสดงความคิดเห็นนำเสนอ

ข้อควรคำนึงในการแสดงความคิดเห็น

๑. ความคิดเห็นที่ดีต้องมีประโยชน์และมีคุณค่าต่อผู้อ่าน และต้องเป็นประโยชน์ต่อคนส่วนใหญ่ไม่ใช่เฉพาะกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง

๒. ความสมเหตุสมผล ความคิดเห็นที่ดี ต้องมีความสมเหตุสมผล มีข้อสนับสนุนที่มีความน่าเชื่อถือและเป็นที่ยอมรับของบุคคลทั่วไป

๓. ความเหมาะสมกับผู้รับสารและกาลเทศะ การแสดงความคิดเห็นเป็นการเขียนเพื่อให้บุคคลหรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งอ่าน บางเรื่องสามารถนำเสนอแก่สาธารณชนได้ แต่บางเรื่องก็ไม่สามารถเสนอแก่บุคคลทั่วไปได้ จึงพิจารณาสารดังกล่าวเพื่อนำเสนอให้เหมาะสมกับกาลเทศะ

๔. การใช้ภาษา ต้องใช้ภาษาที่ชัดเจนและเหมาะสม